

Фітохімічне дослідження трави *Gratiola officinalis* L.

Очкур О. В., Хамровська А. В.

Національний фармацевтичний університет

Кафедра фармакогнозії (м. Харків, Україна)

alex.o4kur@gmail.com

Вступ. *Gratiola officinalis* L. (авран лікарський), що належить до родини *Scrophulariaceae*, є багаторічною низькорослою трав'янистою рослиною, яка зазвичай росте у добре зволжених місцях по всій території України. У народній медицині надземну частину аврану використовують для лікування різноманітних захворювань, таких як золотуха, цистит, кольки, розлади шлунку та менструального циклу, хвороби шкіри та печінки, а також збільшення селезінки, водянка, жовтяниця та глисти. Корінь і квітуча трава є серцево-зміцнюючим, сечогінним, сильним послаблюючим і глистогінним засобом. Трава аврану входить до мікстури за прописом М. Н. Здренко [1-2].

У літературі повідомляється про вміст у *G. officinalis* карденолідів, флавонових глікозидів, глікозидів кукурбітацину та іридоїдів [3].

Метою нашої роботи стало фітохімічне вивчення трави аврану лікарського, заготовленої у червні 2021 р. незадовго до цвітіння на території Ізюмського району Харківської області.

Матеріали та методи. За допомогою фітохімічних реакцій ідентифікації та методів тонкошарової хроматографії у водному та етанольному (70%) екстрактах з трави аврану лікарського встановлено наявність серцевих глікозидів, флавоноїдів, гідроксикоричних кислот, сапонінів, іридоїдів. Кількісне визначення фенольних сполук трави *G. officinalis* L. проводили спектрофотометрично із використанням спектрофотометра СФ-46 у перерахунку на абсолютно суху сировину.

Результати. Вміст флавоноїдів, встановлений методом диференційної спектрофотометрії в перерахунку на апігенін, склав $0,92 \pm 0,02\%$. Вміст гідроксикоричних кислот, встановлений методом прямої спектрофотометрії в перерахунку на гідроксикоричну кислоту, склав $2,12 \pm 0,04\%$. Вміст суми розчинних поліфенольних сполук, встановлений спектрофотометрично з використанням реактива Фоліна-Чокалтеу в перерахунку на галову кислоту, склав $5,08 \pm 0,09\%$.

Висновки. За результатами дослідження у траві аврану лікарського ідентифіковано серцеві глікозиди, флавоноїди, гідроксикоричні кислоти, сапоніни, іридоїди. Встановлено кількісний вміст флавоноїдів, гідроксикоричних кислот та суми розчинних поліфенольних сполук.

Література:

1. Лікарські рослини : енциклопедичний довідник / за ред. А. М. Гродзінського. – Київ : Видавництво «Українська Енциклопедія» ім. М. П. Бажана, Український виробничо-комерційний центр «Олімп», 1992. – 544 с.
2. Ahmad M., Muhammad N. Mehjabeen, Jahan N., Ahmad M., Habib S. Pharmacological and biological evaluation of extracts from *Gratiola officinalis* L. (*Scrophulariaceae*). Pak. J. Pharm. Sci., Vol.25, No.3, July 2012, pp.657-663.
3. Sliumpaite I., Venskutonis P.R., Murkovic M., Pukalskas A. Antioxidant properties and polyphenolics composition of common hedge hyssop (*Gratiola officinalis* L.). J. of Funct. Foods, Volume 5, Issue 4, October 2013, Pages 1927-1937.